

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРИНИН**

Макулдашылды
ЗЭУнун Окумуштуулар
кенешинин № 8 протоколу

«12» 03 2020 ж.

**ЗАМАНБАП ЭЛ АРАЛЫК
УНИВЕРСИТЕТИН**

№16

БЮЛЛЕТЕНИ

**Бакалавр бүтүрүүчү квалификациялык
иштерин жазуу жана коргоо боюнча**

ЖОБО

Жалал-Абад – 2020

1. Жалпы жобо

1.1. ЗЭУдагы бакалавр даражасы боюнча бутуруучу квалификациялык иштер жөнүндө жобо (мындан ары Жобо) Кыргыз Республикасынын "Билим беруу жөнүндөгү" мыйзамынын, жогорку окуу жайларынын бүтүрүүчүлөрдүн мамлекеттик аттестациялоо жөнүндөгү жобосунун (КРнын. Өкмөтүнүн 2012- жылдын 29-май ындагы № 346-токтому менен бекитилген). ЗЭУнун уставынын негизинде түзүлдү.

1.2. Бүтүрүүчү квалификациялык ишти аткаруусу жана коргоосу ЗЭУнун бүтүрүүчүсүнүн жыйынтыктоочу аттестациялоо сынагынын жазуу жүзүндөгү формасы болуп саналат.

1.3. Студент бүтүрүүчү квалификациялык ишти коргоо менен окуу процессинде алган билимин гана далилдебестен өндүрүштүк чөйрөдө: мекеме, уюм, ишканаларда өзүнүн практикалык ишмерүүлүгүн сунуштоо ыкмасын да көрсөтө алат.

1.4. Квалификациалык иш - илимий жетекчинин көзөмөлү астында жүргүзүлгөн өз алдынча илимий изденүүлөрүнүн отчету (эсеп-кысабы).

2. Бүтүрүүчү квалификациалык иштердин аткарылышы

2.1. Квалификациалык ишти аткаруунун максаты жана милдеттери
Бакалаврдын бүтүрүүчү квалификациалык ишин аткаруунун негизги максаты студенттин адистик боюнча алган теориялык жана практикалык билимин системалаштыруу жана өнүктүрүү аркылуу турмушта колдоно билүү. Бүтүрүүчү квалификациялык иштерди аткаруудагы негизги милдеттери катары төмөндөгүлөр эсептелет:

- адистик боюнча көйгөйлүү маселелерге карата өзүнүн жекече көз караштар менен калыптандыруу, жалпылаштыруу жана сын көз караштар менен баалоо жөндөмдүүлүгүн өстүрүү;

- изилдөөнүн иланын иштеп чыгуу, топтолгон маалыматтарга анализ жасай билүү жана интерпретациялоо. практикалык илимий-изилдөө ишмердүүлүгүн жүргүзүүгө даяр болуу;

- жүргүзүлүп жаткан изилдөөсүндө актуалдуу, жаңы табуулар менен тийиштүү проблемалык суроолорду чечүүдө конкреттүү сунултарды киргизе билуу жана корутунду жасоо;

практикалык иш аракеттер үчүн зарыл болгои өз алдынчалык, аналитикалык жана изилдөөчүлүк ык-машыгууларды стимулдаштыруу, жамааттык изилдөөчүлүк жана компьютердик техника менен иштөөдөгү

усулдарды үйрөнүү, коюлган максатка жетүүнүн жолдорун издөөнү үйрөнүү.

2.2. Бүтүрүүчү квалификациялык иштерине коюлуучу талаптар:

- тандалган теманын актуалдуулугунун, теориялык жана практикалык маанилүүлүгүнүн аргументтештирилиши; конкреттүү маселени изилдөөдө студенттин өз алдынчалуулугу жана системалуу иштөөсү;

- тандалган тема боюнча Кыргыз Республикасынын мыйзам ченемдүүлүктөрүн, өкмөттүн чечимдерин, нормативдик-укуктук актыларын, жоболорун, инструкторияларын жана ошол багыт боюнча илимий изилдөөлөрдү колдоно билүүсү;

- квалификациялык иштеги дискуссиялык суроолор боюнча бүтүрүүчүнүн аргументтүү позициясын калыптандыруу жана ар тараптуу талдан чыгуусу;

- изилдөөнүн натыйжаларын так, логикалык ырааттуулукта баяндоо жана ишти сабаттуу, туура жасалгалоо. Теманын үстүндө иштөөдө бирдиктүү талаптар кеңири демилгелүүлүктү жана чыгармачылык ишмердүүлүктү чектебейт.

3. Квалификациялык иштин темасын тандоо жана бекитүү.

3.1. Бүтүрүүчү квалификациялык иштин темасын туура тандоо, иштин ийгиликтүү жыйынтыкталышына болгон негизги жана жоопкерчиликтүү аракет болуп эсептелет.

Бүтүрүүчүсү квалификациялык иштин темасы тийиштүү кафедра тарабынан аныкталат. Ар бир окуу жылында квалификациялык иштердин темаларын бекитүүгө сунуштоодон мурда акыркы беш жылда кайталанбоосун эскее алуу зарыл. Студентке университет белгиленген тартипте бүтүрүүчү квалификациялык иштин темасын тандап алуу, өзү каалаган теманы сунуштап, аны иштеп чыгуунун максатка ылайыктыгын далилдөө менен укук берилет. Бүтүрүүчү квалификациялык ишти аткаруу учун студентке жетекчи бекитилет. Бакалаврдын бүтүрүүчү иштери жасалган курстук иштер менен долбоорлорду жалпылоого негизделип, теориялык окутуунун аягында жактоого даярдалат. Студент өзүнүн темасын сунуш кылууда же теманын аталышын өзгөртүүдө ЗЭУнун ректоруна тиешелуу мазмундагы арыз менен кайрылуусу зарыл.

3.2. Бүтүрүүчүнүн квалификациялык ишинин темасын тандоодо төмөндөгүлөрдү эске алуу керек:

- изилденүүчү теманын практикалык базанын талабына дал келүүсү;
- практикалык базанын конкреттүү материалдарын колдонуу мүмкүнчүлүгү;
- теманын окуу процессинде студент тарабынан даярдалган илимий доклад, макала, курстук иш ж.б.у.с. аткарылган иштериндеги илимий көз караштары менен дал келүүсү;

Бүтүрүүчүнүн квалификациялык иши студенттин атайын бекитилген илимий-изилдөө темасы боюнча да аткарылышы мүмкүн;

3.3. Бүтүрүүчүнүн квалификациялык ишинин темасы, илимий жетекчиси жана рецензенттери кафедра башчысынын сунушунун негизинде окуу иштери боюнча проректорунун кол белгиси коюлуп, ЗЭУнун ректору тарабынан бекитилет.

3.4. Бүтүрүүчү билим беруу программаларын толук аткарып, бирок мамлекеттик сынактарга турдуу шарттар менен катыша албай же мамлекеттик сынактардан канааттандыраарлык омос баа алым, квалификациялык ишти коргоого укугу жок болуп окуу айдап чыгарылса, кайра тикеленип жаткан студенттин арызына (тикеленүү шарттарынан сырткары) квалификациялык иштин темасы, илимий жетекчиси жана рецензенттери боюнча кафедра башчысынын билдирүүсү тиркелип, иштин темасынын бекитилгендиги жөнүндө буйрук чыгарылат жана анын негизинде квалификациялык ишти коргоого уруксат берилет.

4. Бүтүрүүчүнүн квалификациялык иштерин аткаруу тартиби, түзүмү жана мазмуну.

4.1. Бүтүрүүчүнүн квалификациялык ишинин темасы бекигилгенден кийин студент теманын мазмунуна ылайык келген адабияттар менен таанышын, өз алдынча план түзөт жана илимий жетекчиси менен макулдашат. Алдын ала түзүлгөн план боюнча бүтүрүүчү квалификациялык иштин максаты жана милдеттери коюлуп, аны чечүүнүн жолдору изделет.

4.2. Бүтүрүүчү квалификациялык иштин мазмуну төмөндөгүлөрдөн турат:

- титулдук барак (ушул жобонун 2-3-тиркемелери);
- беттеринин номери менен мазмуну (4-тиркеме);
- шарттуу белгилердин (зарыл болгон учурда) тизмеси;

- киришүү;
- негизги бөлүк (бөлүмдөр, бөлүмчөлөр, пункттар);
- корутунду;
- колдонулган адабияттардын тизмеси (5-тиркеме);
- тиркемелер

4.3. Табигый-техникалык багытта аткарылган квалификациялык иштин бети 40 беттен аз эмес, ал эми гуманитардык багытта 60 беттен кем болбошу шарт.

Квалификациялык ишти жазуу процессинде студент кафедра тарабынан белгиленген мөөнөттөрдө илимий жетекчисинен кеңеш алып турат.

5. Квалификациялык иштин жасалгаланышы:

5.1. Квалификациялык иш компьютерде А4 форматындагы барактын бир бетине, Times New Roman шрифтинде 14-көлөмдө, саптардын ортосундагы аралыгы бир жарым калтырылып жазылат. Абзацтын чеги текстте бирдей 12,5 мм болот.

5.2. Квалификациялык иш баракта: сол жагынан - 30 мм, үстүнөн жана астынан – 20мм, оң жагынан – 10мм аралыкта даярдалат.

5.3. Структуралык элементтеринин аталыштары текстте симметриялуу жазылып, тексттен бир сап менен бөлүнөт. Аталыштын алды сызылбайт.

5.4. . Квалификациялык иштин тексти бир нече бөлүмдөргө бөлүнөт. Тексттин бөлүмдөрү зарылдыкка жараша бөлүмчөлөргө, бөлүмчөлөр пункттарга жана пунктчаларга бөлүнөт.

5.5.Бөлүмдөр жана бөлүмчөлөрдүн аталыштары болот. Бөлүмдөр жана бөлүмчөлөрдүн аталыштары бөлүмдөр жана бөлүмчөлөрдүн, пункттардын мазмунун так, кыска туюндуруусу зарыл.

5.6. Бөлүмдөр, бөлүмчөлөр, пункттар же пунктчалар араб цифрасы менен номерленип, номер аталыштан мурда коюлат (бөлүмдөр, бөлүмчөлөр, пункттар: 1.1.1. – 1- бөлүм, 1.1. -1-бөлүмдүн, 1- бөлүмчөсү, 1.1.1. 1-бөлүмдүн, 1- бөлүмчөсүнүн, 1-пункту).

5.7. Тексттик документтердин беттери биринин артынан бири араб цифрасы менен иреттүү белгиленет.

5.8. Титулдук барак документтин жалпы номерленүүсүнө кирет, бирок ага номер коюлбайт.

5.9. Башка барактарда жайгашкан сүрөттөр, иллюстрациялар жана таблицалар жалпы беттеринин иреттүү номерленүүсүнө кошулат.

5.10. Даяр квалификациялык иштин барактары тигилип коюлат.

6. Квалификациялык ишти жактоо жана сактоо.

Автор кол койгон квалификациялык иш илимий жетекчисине сунушталат. Жумушту карап чыгып жактыргандан кийин илимий жетекчи жазуу жузундогу пикири менен кафедра башчысына сунуштайт. Пикирде студенттин даярдыгын, теориялык жана практикалык деңгээлин, анын изилдөө ишин аткаруудагы өз алдынчалуулугун мүнөздөйт.

Кафедра башчысы жана адистиги туура келген профессордук-окутуучулук курамдан турган комиссия бүтүрүүчүнүн квалификациялык ишин атайын бекитилген графиктин негизинде алдын ала коргоодон өткөрүп (теманын максаты жана милдеттеринин чечмелениши, иштин мазмунунун темага дал келиши же тескерисинче, көчүрүп жазуу (плагиат), корутундулардын негизсиздиги, ж.б.), протокол менен белгиленип, кафедра башчысынын колу менен күбөлөндүрүлүп, жактоого киргизилет. Алдын ала коргоодон өткөрүлгөн бүтүрүүчүнүн квалификациялык иши рецензиялоого жөнөтүлөт.

Рецензент катары ишканалардын, илимий мекемелердин жогорку квалификациялуу адистери жана окуу жайлардын окутуучулары дайындалат. Рецензиялоодо аткарылган иш беш баллдык система боюнча бааланат жана рецензент иштеген ишкананын бланкасында даярдалат же ишкананын мөөрү менен күбөлөндүрүлөт.

Студент коргоого эки күн калганда рецензия жана жетекчинин пикири менен тааныштырылат. Квалификациялык ишти коргоо учурунда рецензент жана жетекчисинин катышуусу зарыл. Жалпы квалификациялык ишти жактоо процедурасы 30 минутага созулат. Студентке иштин мазмуну жана айкын сунуштарды камтыган доклад жасоого 15 минута убакыт берилет. Студенттин докладынан кийин МАКтын мүчөлөрү тарабынан кыскача жана ар тараптуу жооп берүүсү үчүн ага теманын алкагында суроолор берилиши мүмкүн.

Жактоонун аяктоосу менен МАКтын жабык кеңешмесинде коргоонун натыйжалары талкууланат жана «5» баллдык баалоо боюнча көпчүлүк добуш менен анын ишин баалоо чечими кабыл алынат жана квалификация берүү жөнүндөгү жыйынтык чечим жарыяланат.

Квалификациялык ишти тапшыруу жана коргоого киргизүү жөнүндөгү белгилер, МАКтын бүтүрүүчүгө квалификация берүү жөнүндөгү токтому техникалык катчы тарабынан сынак китепчисине толтурулат жана МАКтын төрагасы (төрайымы) жана мүчөлөрүнүн колдору коюлуп, тастыкталат.

Квалификациялык иштер корголуп бүткөндөн кийин техникалык катчы же бүтүрүүчү кафедранын башчысы тарабынан ЗЭУнун архивине өткөрүп берүү жөнүндө акт түзүлүп, 15 календардык күндүн ичинде өткөрүлөт. Тапшыруу, кабыл алуу жөнүндөгү актынын бир нускасы окуу бөлүмүнө тапшырылат.

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА
ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ**

ЗАМАНБАП ЭЛ АРАЛЫК УНИВЕРСИТЕТ

Кафедрасы

КВАЛИФИКАЦИАЛЫК ИШ

Темасы: _____

_____

_____

Аткарган _____ тайпасынын студенти: _____

_____

Илимий жетекчи _____

Рецензент _____

Кафедрасынын башчысы тарабынан
коргоого уруксат берилди

« _____ » _____ 20 _____ ж.

Жалал-Абад

РЕЗЕНЗИЯ

студенттин Ф.А.А

Тема: _____

Рецензент тарабынан берилип жаткан пикирде төмөндөгүлөр камтылышы керек жана ар бири жаңы жолчодон башталат:

1. Теманын актуалдуулугу
2. Теманын алкагында коюлган маселелердин толуктугу жана ар тараптуу изилдениши.
3. Квалификациялык иштин жетишкендиктери жана сунуштар
4. Иштин жасалгаланышынын сапаты
5. Баалоо

Рецензент _____

« ____ » _____ 20 ____ ж.

ЗАМАНБАП ЭЛ АРАЛЫК УНИВЕРСИТЕТ

_____ (кафедра)

БЕКТЕМИН

Кафедра башчысы _____
(колу) (аты-жөнү)

« ____ » _____ 20 ____ Г

**КВАЛИФИКАЦИАЛЫК ИШТИ АТКАРУУ ҮЧҮН БЕРИЛГЕН
ТАПШЫРМАЛАР**

студент _____

(ФАА)

Группа _____ Адистиктин багыты

_____ (шифр) (аталышы)

Квалификациалык иштин темасы _____

Тапшырмалар:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Заманбап эл аралык университетин ОК “ _____ ” _____ № _____
буйругу менен бекитилген

Квалификациалык иштин жетекчиси _____
(ФАА, иштеген орду жана кызматы)